ГОДИНА XIV. На Цетињу, у Недјељу, 5. Маја 1885. БРОЈ 17.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Стојимо под теретом големе туге, која је са свијетлим Владајућим Домом у прво завила и цијелу земљу нашу.

Са сломљеним срцем очекујемо, да примахатимо мртво тијело блаженопокојне Књагињице Марије, то драго гнијездо, из којега је по занесним ријечима нашега пјесника, душа наша, небеска тица, добивши крила, у вис потегла и одлетјела пред вјечни пријесто.

Очекујемо, да то благо спустимо у црну земљу, па ако нас при том тужном чекању ништа утјешити може, то је помисао, да је то ова земља, која је колијевка и која ће бити гробница свијема нама, гдје почивају тихо толики нараштаји који су нам створили Црну Гору: то је мила Отаџбина наша.

Очекујемо, да поздравимо тужну пратидицу тога блага, Ону која је том благу живот дала, која је у њему свога срца дио гледала, а сад јој се тај дио чупа од срца и она је осуђена да га до црнога гроба испраћа.

Очекујемо, да се с пошљедњим цјеливом милих и драгих заврши потоњи акат тужнога догађаја, који је навукао црни облак на ведро чело нашега узвишенога Господара, на свијетло лице високога Дома његова и на цијелу му вјерну и одану земљу.

Света наша православна црква, у оваким тужним приликама, позива рођаке, пријатеље и знанце, позива браћу па пошљедњи цјелив, с величанственом опоменом, да то учине — „благодарјашче Бога“.

У тој величанственој опомени лежи, с краја на крај, све пространство оне силе небесне, која је кадра вјерујућем човјеку утјехе дати и у ономе часу, кад га најприњи јад обори.

Пошљедњи цјелив дати ономе, што нам је најдраже на овом свијету, растати се за навијек од тога, а при том благодарити Бога — благо оном ко то може!

А то може свака права душа хришћанска, задојена млијеком науке хришћанске, тврда вјером у Бога, непоколебива преданошћу у његово неиспитано Провиђење.

Познајући чисте хришћанске врлине узвишенијех тужних Родитеља, ми смо увјерени, да ће они у овоме најтежем часу, који им предстоји, кад се наднесу над мртво тијело свога драгога дјетета да му пошљедњи цјелив даду, учинити то с тврдом вјером у Бога, с хришћанском преданошћу у свемогућу вољу његову, учинити „благодарјашче Бога“.

Знајући да исте хришћанске врлине, полазећи с главе, красе и одликују све свијетле чланове нашега високог Владајућег Дома, увјерени смо пуно, да ће и они овај за њихово сломљено срце најтежи чин: пошљедњи цјелив, извршити с неописаним болом, али — „благодарјашче Бога“.

То увјерење тјешни нас, тјешиће народ црногорски у дноби бола његова с болом њиховијем, тјешиће га у великој бризи његовој за мирним, јасним и свијетлим данима Онијех, који су милошћу Божјом позвани, да управљају његовом судбином.

У том увјерењу и с том утјехом и народ ће црногорски са горко удвојеним Владаоцем својим и његовим свијетлим Домом приступити к отвореном гробу, који ће се за навијек склопити над блаженопокојном Књагињицом Маријом, и спустити у њу груду земље црногорске, са потоњим опроштајем:

Блажена јој душа у Бога, а вјечна памет међу нама!

БОЖИЈИ ЦВИЈЕТ,

СВИЈЕТЛА КЊАГИЊИЦА МАРИЈА ПЕТРОВИЋ НЈЕГОШ

РОЂЕНА НА ЦЕТИЊУ 17. МАРТА 1869.

УПОКОЈИЛА СЕ У ПЕТРОГРАДУ 25. АПРИЛА

1885.

Сред пролећа — кад се цв'јећем
Бујно реси гај:
Захтјело се дивном Богу,
Да окити рај;

Па он посла свог анђела
Ам' на овај св'јет,
Да са земље понајљепши
Донесе му цв'јет. —

Анђел почна' — скуство се
На тај Петров град:
Ту отргнё убав цв'јетак,
Њежан цв'јет и млад....

У наранку понио га
До Господа свог,
А цв'јету се обрадова'
Добри Господ Бог:

На своје га њедро стиска'
Ту му дао стан;
Да га вјечно сунце гриј
Уз вјечити дан....

Књаза оца и Књагињу
Мори смртни јад;
Ал' Марија Вишњег моли,
Моли жарко сад:

Да их храбри, да их тјешн,
Да их бодри он:
Да свој цв'јетак вољно њему
Жртвују на трон;

Да с тог трона свуд по рају
Расипље им сјај;
Да им златним тијем цвјетом
Сав мирише рај. —

J. Сундечић.

(Из „Црногорке“.)

„.... човѣкомъ не возможно видѣти..“

Ма што да зборе злогуци гласи,
Умрла н'јеси, одлетјела си.

Душа је твоја, небеска тица,
Из трошног легла
У вис потегла,
Одлетјела је пред вјечни престо,
Сета тијело празно гнијездо.

Ма што да зборе злогуци гласи,
Умрла н'јеси, одлетјела си.

Што мари душа, нека се вазда
Разлазе зрна гнијезда празна
У свог начела градива разна,
Из којијех их свемајка сазда:
Никла јој крила, не треба гн'језда,
Она је сада сјајна звијезда.
Погледу мутну свијета б'једна
Скривена вјечно и недогледна,
Али је слуте, али је виде,
Којима с' овдје од срца киде.

Ма што да зборе злогуци гласи,
Умрла н'јеси, одлетјела си.

На дуги доглед жалости прне
С највишег неба дальне крајне
Зрак ће се вјечни те зв'језде сјајне
До Њине душе тјешно да врне.

У приог јада пођи пријемој,
Кад вјечна тајна тишином плови,
По вселени блудећ' великој
Дуси ће чути разговор ови:

„Бесмртна душо, што ти је било
„Те нам те лако однесе крило?
„Што смо ти криви ми јадни живи,
„Да ти се небо прерано диви?“

‚Оче и Мајко, Брато и Сестре,
‚Милости веље Ваше ме смеле,
‚Желах уздарје Вама од среће,
‚Милости тражих љепше и веће;
‚Ал' што их желах, на земљи нису,
‚Пођох их наћи на овом вису.‘

„На да ли ваше, душо звијездо,
„Желу ти жеља пред вјечни престо?
„Је ли ти воља Господар неба?
„Како те пази, како ти тепа?“

‚Кад бих Вам рекла, како сам св'јетла,
‚Свака би душа амо потегла,
‚Отресла вољна сав земни јед;
‚Ал' за годином година слета,
‚Брзо ће проћи стотина љета,
‚Доћ' ћете и Ви, имате кад.‘

— З. —

(Из „Црногорке“.)

ЦЕТИЊЕ, 4. Маја.

Не можемо а да се опет не свратимо на оно велико питање, које је у потоње вријеме тако јако узнемиривало све духове у Јевропи и које и данас још, премда је близу да се скине с дневнога реда, избацује из површину свакојаке знакове, који некако чудновату свјетлост просиљу на одношаје међу високим силама у Јевропи и наводе нас и нехотице на право врело, на ком је заснован план размирице руско-инглеске због Авганистана.

Но прије тога ваља да кажемо у каквом се стању данас находи та размирица.

Већ се прошле недјеље просуо доста поуздан глас, да је мир осигуран и да неће доћи до рата између Инглеске и Русије. Инак, многи су у овој ствари били невјерне Томе, не хотећи вјеровати у истинитост пронесенијех гласова. Некако се ратна фурија толико размахнула била, да су многи јако сумњали о могућности да се мир одржи.

Данас је већ свака сумња неумјесна. Депеше из Лондона у данашњем нашем листу са свијем су јасне и не дају већ мјеста никаквој сумњи. Питање о тумачењу уговора од 5. Марта предложиће се суду једнога пријатељског суверена, по свој прилици краља данскога, а овај ће, како смо то већ у прошлом броју наговијестили, расправити га тако, да обје странке буду задовољне.

Осим тога, да је мир потпуно осигуран, свједочи и то, што су се обје владе потпуно погодиле и о граници која ће се повући између Авганистана и рускијех држава у Азији. Тај посао предат је био Сталу и Лесару у Лондону; они су га свршили и поднијели влади инглеској на одобрење. Влада инглеска усвојила је границу, коју су она двојица предложила, и запитала је владу руску е да ли и она пристаје на ту границу. Влада руска одговорила је, да пристаје.

Тим је ствар свршена и већ више не може бити збора о размирици руско-инглеској, а још мање о рату између Русије и Инглеске.

Ако се сад запитамо, на чијој је страни кривица што се заподно овај спор између Русије и Инглеске, ласно нам је на то одговорити, кад уочимо и добро оцијенимо све што се данас збива ушљед тога спора код Инглеза и Руса, па и по другим неким странама.

Тако прије свега видимо — и то нам јако у очи пада — да је влада инглеска натраг позвала познатога Лемздена. Та влада, која је опако категорично тражила од Русије да дезавуише Комарова, сада сама из своје иницијативе, без да је влада руска и једну ријеч о том прозборила, дезавуише свога највишег повјереника у Авганистану, свога Лемздена.

За што то?

Без сумње за то, што се пронашло, да је Лемзден свему крив, па не само Лемзден, него и други његов у Индији, вицекраљ Дафрин. А они су ту криви не само лично, као носиоци повјерене им власти, него и начелно, као носиоци једне системе, системе биконсфилдовске, која се никако не исдудара са данашњом либералном владавином Гледстоновом у Инглеској.

Очевидно је конзервативна партија у Инглеској овом размирицом ишла на то, да помоћу Лемздена и Дафрина навуче Гледстона и цијелу либералну партију инглеску на танак лед. И доиста их је већ и навукла. Но срећом, кад је лед већ почео кутати под ногама, Гледстон се досјети згу које му се спрема, те са цијелом партијом одважно скочи опет натраг на обалу, а остави на цједилу и Дафрина и Лемздена и цијелу конзервативну странку.

И тако није пао Гледстон од ове размирице, него је пао Лемзден са конзервативцима, а проноси се глас да је и Дафрин поднио оставку, видећи да му посао није испао за руком.

Као што се из свега тога јасно види, мијена ситуације има свој разлог у унутрашњој и спољашњој политици данашње владе инглеске. Гледстон је у потоњем тренутку увидио, да су му конзервативци, а нарочито заповједник индијски и Лемзден наметнули политику, која је дијаметрално противна њему и програму његове странке као и свијем традицијама либерализма у Инглеској. Та би политика поткопала извјесно Гледстона и цијелу му либералну странку. Да би то избјегао, он је на пријечац са свијем попустио пред Русима.

У сваком другом случају то попуштање морало би се сматрати као доста постидна капитулација. У овоме пак то се не може друкчије узети него као пошљедак државне мудрости, на који могу конзервативци инглески бити много пијетки, као што и јесу, али од којег се немају нимало стидјети њихови противници либерални.

Што се тиче Руса, за њих се може рећи, да су из ове размирице с потпуним тријумфом изишли. Заиста се човјек дивити мора величанству њиховога држања у овој ствари. Види се што је велик и силан народ, који се узда не само у своју снагу него и у своју праведну ствар. И Инглези су велик и силан народ, али је њихово држање, изузимајући владу и неке органе, у овој размирици било управо дјетињасто и морало је изазивати неку врсту сажаљења, пад се пореди са држањем руским. На једној страни Инглези надали дреку до неба и стали звекетати сабљом да уши заглуше: на другој страни хладни, озбиљни и достојанствени Руси, који једва показиваху и да хају за сву ту дреку, сво то разметање инглеско, сигурни за себе и ослањајући се на своју праведну ствар. Данас покуњени Инглези вјешају пушку о чукљу и турају сабљу у корице, а великодушни Руси не само да им се не свете и не задијевају их, него им још праве златне мостове за повратак и чине им концесије да би их попуштање и узмицање мање болјело.

Осим тога, занимљиво је посматрати, како се и на другим неким странама данас, кад је мир већ осигуран, многи мијењају у лицу. Док се у Инглеској из свијех сила трубило у ратну трубу, док је мир висио о кончићу, дотле су извјесни листови у Бечу и Берлину били „блажени миротворци“, те су се тобож пренемагали како им је много стало до мира и јадиковали у напријед зарад велике несреће, која ће постићи Јевропу, када тај рат букне.

Данас пак, кад је мир осигуран, види се тијем листовима иза сваке линије, колико им је жао што није дошло до рата. Од муке већ не знају што ће, но сву жуч своју излијевају на Гледстона. Није шала: нити има рата нити Гледстон паде. До скора су ти листови Гледстона обаљивали толико пута за луду, сад су се пак надали да ће извјесно пасти. Али он некако не хоће да падне, па за велику пакост њихову не хоће ни да умрије, премда га ти листови сваки час бацају на боничку постељу.

Еле није вајде крити: помрсили су се велики рачуни тамо некијема па сад их још и други много већи страх хвата, а то је: да би се из дојакошњег непријатељства руско-инглеског могло изродити дебело пријатељство.

Од тога многе хвата данас трострука грозница, јер куд би тек онда пошли многи рачуни тамо некијема?!

Политички преглед.

У **талијанској комори** водила се прошле недјеље жива расправа о колонијалној политици. Влада је била најжешће нападнута са разнијехстрана. Кампореале најоштрије је критиковао колебљиву политику талијанске владе. Рече, како је влада хтјела да прида виши значај својим потхватима на првеном мору тијем, што се хвалила, као да она ту ради заједнички и у споразуму с Инглесном. Данас је пак посвједочено, да то тврђење владино није истинито. (Манћини се ограђује против тога). „Очевидно је данас, рече Кампореале, да смо савршено висјели са цијелим овим подузећем; а имамо само да подносимо штету, коју нам је влада нанијела том својом политиком, и срамоту да нам нико више не вјерује. Ово неповјерење разједа нам свезе, које нас вежу за Ћесаровине у средњој Јевропи. Од тијех веза ми до данас још нијесмо убрали никаквога плода. Постоје до душе свезе између нас и њих, али не постоји пријатељство. Италије нема више у Јевропи онога положаја као што га је имала 1870, а то долази отуд, што је онда имала врло јасан, цијелом свијету познат програм, данас пак колеба се између разнијех жеља и тијем изазива у Јевропи неповјерење према себи. Нужно је дакле, да министар један пут чисто и отворено збори, да нам јасно каже за чим тежи, и да разбије сумњу којом је омотана његова политика“.

Кајроли је о истом предмету говорио и пребацивао је влади што се није довољно спремила за акцију.

Бранка је своја разлагања отпочео с питањем: „Рашта пођосмо у Африку? Је ли да оснивамо трговачке колоније? Онда нек нам се то каже. Или да проширимо своје државе? То ће ићи мучно. Савез са царевинама склопљен је тога ради, да се сваком подјемчи и осигура оно што има, а за даље, за нова освајања и проширења и за догађаје, који могу ослабити моћ Италије, нико се не ће бринути. Шта ће радити влада, ако се опет навуку облаци, који су се тек расули? Ја вазда држим, да нас наши интереси упућују на западне силе, и да никаква пријелазна неприлика не може претргнути заједницу интереса, која нас веже са западнијема силама. И ми хоћемо да се наши што је с царевинама уговарено. Но за то је нужно, да и Аустрија и Угарска у свему, што заснјеца у оквир савеза, пазе у равној мјери на наше интересе, иначе треба и ми да чинимо што је Русија чинила, т. ј. да склопимо с њима савез само за извјесне случајеве. Ваља да се по сваку цијену чувамо, да се опет не повратимо оно вријеме од берлинске конференције, када су земље добиле државе које нијесу ратовале, а тијем на штету Италије пореметиле равнотежу Јевропе. Тога ради ваља бити одлучан и имати свијест, да смо у држави од тридесет милиона душа, која у свако доба може извести на бојно поље пет стотина хиљада војника. Имајте то у свијести, и по томе радите“.

Истим начином говорио је и Деренцис.

За овим је узео ријеч министар иностраних дјела, Манћини, те је напријед потврдио све што је прије казао. Влада је предузела експедицију на црвено море са скромним и мудрим програмом, који не може произвести ни политичких неприлика ни финанцијских невоља. Конго-експедиција само је одложена. Испитивалац Ческа пошао је на ушће Јубе, да тамо чини своја истраживања. Он по жељи Њемачке преговара са султаном занзибарским ради трговачког уговора на основу начела слободе углављених на берлинској конференцији. Одношаји к владаоцу хабешком уљеваају повјерење. На експедицију пут црвеноога мора потрошено је само два милиона. С Инглеском смо у пријатељству, а са царевинама средње Јевропе у тијесном савезу, који је са свијем искрен. На средиземном мору постоји равнотежа. Влада неће да води политику нерадње, али не иде ни за пустоловним пословима. На свршетку затражи Манћини од коморе да се изјасни о владиној политици.

Док је Манћини говорио, владао је велики мир у кући. Нико му није одобравао. Изиђе Кампореалов приједлог, да се влади изрази неповјерење, одбачен је при гласању. При свем том положај Манћинијев са свим је уздрман и само га још то држи на министарској столици, што се сви посланици боје, да би наступила општа криза, када би њега обалили. За то су многи и гласали против свога бољега убјеђења.

* * *

Званични орган **владе руске** донио је саопштење о стању преговора са Инглеском. По том саопштењу званично се

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

Фијакер бр. 13.

Први дио.

АВЕЉ И БЕРТА.

XVII.

Ђорђе Тур-Водје сиђе с кола па с м стави у поштанску кутију оно писмо за г. Тефера, надзорника јавне сигурности у полицајском поглаварству.

Хенрик брзо обједова, изађе, оде баскон улицом, пак обалом и најзад пређе краљевски мост.

Упутивши се на каруселаску пијацу чу да неко помену његово име. Он стаде. У исти мах један фијакер устави се крај њега, дуж тротоара.

Неки младић изађе из фијакера, а кочијаш скинувши капу поћка:

— Да сте ми здраво господине Хенриче!... Данас није недјеље ... сво возу кам у мојим „колесницама“, у мом главо ситом фијакеру бр. 13. будућ у славу м ђинетог факултета .... Ђром пет и Ригот, моја слачајна кљусад, гаје добро, мо ћи бх се утркивати са марсељским и је ном поштоношом ....

— Добар дан, господине Лорџо — одговори Хенрик смијући се китњастом говору кочијашеву и пруживши руку млад ићу који му се примаче.

Бијаше то зијено момче од двадесет година, првијех очију и коса, правилнијех црта. На његову лицу одсијеваше мужевност и доброта уједно. То је био онај Стеван Лорџо о коме се попријед Хенрик разговарао са херцегом.

— Мој драги Стеване, — рече Хенрик медику, — био бих ја дошао по подне к теби, јер сам се дуго разговарао с оцем о теби!

— Дакле господин херцег имао је доброту заузимати се за мене? — запита живо младић.

— Без сумње!

— А је ли успио?

— На жалост, није ...

Стеван поблијеђе мало.

— Биће неки други натјецатељ прграбио мјесто?

— Тако је, мој пријатељу, то се догодило прије но што је мој отац могао препоручити твоју молбу. Кад је он говорио, ствар је била већ ријешена.

Млади медик, на то, оборе главу и некијем покретом исказа клонуће.

Петар Лорџо чу тај разговор па се сад умијеша:

— Е на онда, момче! Нећеш се, ја мним, ражалостити због тако мале ствари нити обрнути свијешћу ... Најзад то је мала недаћа, ништа друго! Мјесто, што ти данас одрекоше, даће ти га сјутра, а можда и боље ћеш добити ... Буди миран с тога ...

— Да, да, драги страче, — њему ће Стеван —, али ...

— Нема ту: али, — прекиде га Петар Лорџо сишавши с кола и придружив се к момцима, — којешта! У твојим годинама не можеш ти првијем махом постићи оно што желиш, па и ако вриједниш десет пута више но не знам ко!... Зрно по зрно погача! То је стара пословица, а није глупа, јамач ти моја ријеч .... Та ја сам почео, ја, каква ме видиш, мој занат, са два коња што се једва држаху на ногама ... Јадна кљусад, скрхане се на њањској подјави, не далеко од моста, једне грдне ноћи, има отада управ двадесет година .... Тада сам ћерао кола, на којима климаше гвожђарија, као бабини зуби; није ваљало више од сто талијера све коњи и кола, а на њима бјеше бр. 13.... несретан број, вели, ама ја то не вјерујем, јер сам се увјерио да није истина ... Па шта би? данас, фала Богу, имам у својој штали четир добра коња; не упрежем их но на предјан, да се не вине. А имам троја кола ништа грђа но она што сватове по вароши носе ... Послиједње мало овај фијакер, ово је баш онај што носи бр. 13.... А у фијоци мога стола, (сто ми је од мохогонског дрва, ако вам је мило знати), имам свопиђ облигација вароши Париза. Али, богме, требало је времена докле скуцам све то! Чини као што ја чиньах, стрпи се! Стрпљен спашен! Све стигне на вријеме ономе који умије да чека! И то су пословице, ни мало горе од оних што прије ти казах .... Медик подуправитељ у једној великој болници а твојијех година! Е, моје ниле, залогај је велик па би ти могао присјести ... пусти нека вода тече својим током. Имаћеш кад, остаје ти доста времена, фала Богу. Ето ја тако мислим!

— И добро, предобро мислите, — преузе Хенрик, насмијавши се. — Чика Лорџо право има по сто пута. Није се догодило оно чему си се надао. На што! Стрпи се, не жалости се с тога!

— Ја признајем да је тако, пријатељу, — одврати млади медик —, али не могу да савладам моју жалост.

— А зашто не?

— Зато што нијесам из самога частољубља желио то мјесто. К њему је привезано било много ствари. Моја будућност и срећа висјаху о томе!

— Којешта, управ којешта! — рече чика Лорџо. — У свима тијем ријечима нема здрава зрна, но пљева ... Та твоја

потврђује, да је влада руска пристала на приједлог, да се размирица с Инглеском недвргне једном душевном суду, но с тим условом, да се тем суду нема подврћи случај између Комарова и Лемздена, него само да се ријеши питање, е да ли су унутетна, која су на темељу погодбе од 5. Марта с обје стране издата на пограничне официре, одиста гласила онако како треба да гласе према садржају речене погодбе. Даље се потврђује у том званичном саопштењу, да ће се главне тачке односно уређења границе, онако како је Русија с почетка жељела, утврдити између оба кабинета, а из на лицу мјеста.

Ово је и Гледстон потврдио у парламенту. Још је додао у својој изјави, да је позвао натраг Лемздена, јер је, вели, потребан у Лондону ради тога, што ће се сад ту радити послови око уређења границе, а он је томе вјешт. Даље је саопштио Гледстон, како је издата наредба пратњи Лемзденовој, да се врне натраг у Индију. Познато је да је ова пратња, читава војска од хиљаду момака, највише и била узрок, те се у Русији почело сумњати о чистоти намјера Лемзденових, јер што ће толика тешабија, ако се о злу не мисли. Сад је, хвала Богу, и тај камен спотицања уклоњен.

* * *

У горњем дому **инглеског парламента** одговорио је Гренвил на једно питање Солзбријево овако: „Пошто су се Инглеска и Русија слежиле у том да питање о части поднесу суду једнога пријатељског суверена, сад нема већ више тешкоћа што се тиче појединости. Влада је нашла за добро, да се Кимберли и ја састанемо са Стаљом и Лесаром ради одређења границе. Ми смо у ствари дошли до погодбе, која потпуно задовољава владу, Дафрина и индијски савјет. Ова погодба предата је руској влади преко руског заступника“.

У доњем дому парламента Хартингтон је јавио, да је влада одлучила, да што прије натраг макне војску у Судану, и то у Вадихалфу и Асуан. Овај повратак извршиће се крајем овога мјесеца. На Картум не ће се полазити. За напуштање Донголе требаће времена. Баринг је уништио мисирску владу, не би ли добро било, да се установи управа у провинцији Донгола и да се жељезница проведе даље дуж Нила ради трговине.

* * *

У **угарском сабору** расправљало је на Ђурђев-дан закон о укидању граничарских задруга у негдашњој српској крајини. Против овога закона говорио је српски посланик Исаковић, доказујући да ће он бити штетан за тамошњи народ, те је предлагао да се тај закон скине с дневнога реда. Иза кратке главне и посебне расправе примљен је закон овај опако на дохват, премда дубоко засијеца у животне интересе тамошњега народа.

* * *

Како читамо у новосадском „Новом Добу“, српско црквено-народни сабор браће наше у **Војводини** имао би се сазвати 1. Септембра ове године, дакле на јесен. Избори би се имали извршити, по дојакошњем изборном реду, о св. Илији-дне.

Домаће вијести.

ЦЕТИЊЕ, 4. Маја.

По највишој наредби Његовога Височанства Књаза жалиће за блаженопокојном Књагињицом Маријом свијетли Књажевски Двор шест мјесеца, чиновништво три мјесеца, а за блаженопокојним Књазом Александром Карађорђевићем има жалити свијетли Књажевски Двор шест недјеља.

Он свијетли Књажевски Двор жалост велика трајаће прва три мјесеца, жалост мања друга три мјесеца.

За чиновништво трајаће жалост велика прве шест недјеља, жалост мања друге шест недјеља.

Жалост већа означена је црнилом капе и црном копреном на лијевој руци; жалост мања означена је само црном копреном на лијевој руци.

— За нама је недјеља пуна туге и жалости. Очекујемо да присније на Цетиње тијело блаженопокојне Књагињице **Марије**, које је, како смо извјештени, пошло из Петрограда у недјељу, а имало би стићи прекосјутра на Цетиње. Тужна Мајка, Њено Височанство Књагиња, стигла је у четвртак у Беч и пошла је исти дан на вечер из Беча за Тријешће. Ако вријеме не буде сметало, тијело блаженопокојне Књагињице Марије стићи ће под Котор ноћу између недјеље и понедјељника, а имало би се у понедјељник пренијети на Цетиње.

— У једноме руском листу („Новости“) читамо овај извјештај о жалосном догађају, који је уцвијелио наш свијетли Владајући Дом: „Данас (25. Априла) стигла је у Петроград Њеино Височанство, Супруга Владајућег Књаза Црне Горе, Књагиња Милена. Ноћу између 24. и 25. Априла преминула је, послије кратковремене, али тешке болести, кћер Њеиног Височанства, која се васпитавала у Смољном институту, Њеина Свијетлост, Књагињица Марија. Глас, да је врло опасно болесна Књагињица, Њеино Височанство добила је прије неколико дана и одмах је кренула пут Петрограда. Књагињица Марија, будућа, заједно са својим сестрама и наставницом, на прослави св. Кирила и Методија у доста лахким хаљинама, назебла је и побољела се. Љекари су констатовали оштро запаљење плућа. Негледајући на сва старања најбољих пашњех доктора, спасти младу Књагињицу није било могуће. Књагињица Марија имала је тек 16 година. Она је крштена кћи блаженопочившег Цара Александра II. и Царице Марије Александровне. Још на путу Њеино Височанство извијестила се о смрти Књагињице Марије. Пошавши с Цетиња жалосна мати, наравно, надала се, да ће затећи још живу своју кћерку, али јој не би суђено казати јој посљедње „с Богом“. Управо у 6 сах. 15 мин. по подне она је стигла у Петроград. Кад се је воз жељезнички зауставио, у вагон су ушегле обје кћери Високе Путнице и овдје се збила трогателна фамилијарна сцена њихова састанка с матером. Књагиња је имала јако ожалошћени изглед. Очи су јој биле пуне суза. Заустависши се неколика тренутка у царскијем камарама, Књагиња Милена сјела је у кароца заједно са својијем кћерима и отишла управо у Смољни Институт. Њеино Височанство прати Предсједник Министарског Савјета у Црној Гори Божидар Петровић, који је више пута бивао у Петрограду.“

— Као обично сваке године, тако је и ове године на Спасовдан држан спомен у цркви за блажене покојнике, који су јуначку душу своју испустили у славној и побједоносној битци на Граховцу. У те име држан је послије служба божје у овд. св. обитељи парастос под чинодејством преч. г. проте Христифора Матановића, на ком су присуствовали: Његово Високанство Књаз са чиновништвом и народом.

— Из Горњега Карловца (у Хрватској) добијемо позивницу на „сто годишњицу храма св. оца Николаја“ коју ће тамо прославити српска православна црквена општина дне 9. Маја ов. г. Том приликом држаће се тамо у очи тога дана „бденије“ уз пуцање прангија и осијетљење цркве и школе, општинске и парохијалне куће, а на сами дан св. Николе биће свечана божја служба, послије које ће ићи литија из цркве у школу гдје ће се открити спомен-плоча Симе Скеледића, главног оснивача српске школе у Карловцу, и именик општинских добротвора са благословом црквеним. На подне ће бити гозба у народном збору, а у вече бесједа с играном. Нек је срећно браћи!

Црногорско Поморство.

Св. Никола, 4. Априла. — Ове недјеље имали смо грско прилично јак и облачно вријеме, па два дана маестро прилично јак и ведро, па два дана широк прилично јак и облачно, па буру прилично јаку и ведро. А море немирно.

Улазак и излазак Бојане за два дана био је слободан, а остало није био слободан.

Доједрише:

Траб. срп. „Априлиє“, тон. 23, кап. Дауд Мехмет, из Драча, су 5 момака, крцат соли.

Траб. срп. „Априлиє“, тон. 19, кап. Алил Осман, из Крфа, су 5 момака, крцат сапуна.

Одједрише:

Траб. срп. „Априлиє“, тон. 23, кап. Дауд Мехмет, за Обот, су 5 момака, крцат соли.

Траб. срп. „Априлиє“, тон. 19, кап. Алил Осман, за Обот, су 5 момака, крцат сапуна.

Уцин, 28. Априла. — Ове недјеље имали смо вјетрове од I., III. и IV. четвртца умјерено и лагушне, кад кад мало да не ведро, кад кад понешто облачно, понешто кише и узбуркано море.

Доједрише:

Шкуна тур. „Кавал Марино“, тон. 37, кап. У. Асан, из Тријешћа, крцат за Обот.

Шкуна срп. „Сехтан Бахри“, тон. 81, кап. Т. Шурда, из Малте, празан.

Траб. срп. „Б. Морадиа Мека“, тон. 26, кап. С. Закули, из Тријешћа, крцат за Обот.

Траб. срп. „Адриє“, тон. 8, кап. У. Миртеза, из Валоне, крцат за Рјеку Сењску.

Брац. срп. „Рођина“, тон. 6, кап. Дул Бузук, из Медове, крцат разне трговине.

Одједрише:

Траб. срп. „Адриє“, тон. 8, кап. Ученк Миртеза, за Рјеку Сењску, крцат из Валоне.

Бар, 30. Априла. — Ове недјеље имали смо за прве дана јужне вјетрове доста јаке, с кишом, и море узбуњено, па иза тога вјетрове западне средње и гдјегод ведро небо, а јучер имали смо кишовито вријеме.

Барометар између 76 и 77.

Стање температуре Реом. 20.

24. ов. м. дође уредно из Тријешћа и Далмације пароброд аус. уг. „Тритоне“, кап. Дугенијо Перина. Исти као обично учиње своје операције за ову луку и продужи даље за Арбанију и Крф.

Јучер врати се из Крфа и Арбаније више поменути пароброд „Тритоне“, који искрца овдје неколико трговине и путника и крену утрое у пресвето вријеме за Далмацију и Тријешће.

Телеграми „Гласа Црногорца“.

ЛОНДОН, 29. Априла. — „Дели-Њуе“ јавља да ће данас Хартингтон објавити у доњој кући, како је влада коначно напустила поход на Картум, и потврдиће да успјешно напредују преговори инглеско-руски односно исправке границе авганске онако како ће је моћи усвојити емир.

БЕРЛИН, 30. Априла. — Херберт Бисмарко (син Басмарков) намјенован је за државног подсекретара у министарству иностраних дјела.

ЛОНДОН, 30. Априла. — Хартингтон је саопштио у доњем дому парламента, да ће се војска Инглеска при свршетку мјесеца Маја повући натраг до Вадихалфе и Асуана. Поход на Картум остављен је. Суакин ће се испразнити тек пошто се Инглеска споразуміје с осталијема силама. — Погодба учињена између Стала и Лесара о граници авганској задовољава владу инглеско-индијску. Гледстон се нада, да ће Русија одобрити ту погодбу. Конвенција с Русијом потписаће се, пошто се утврди граница у појединостима.

ЛОНДОН, 1. Маја. — Стал је добио депешу од владе руске, у којој му се саопштава, да је влада руска пристала на погодбу односно авганске границе, склопљену између владе инглеске и Стала.

ЛОНДОН, 2. Маја. — Рајтерова официја јавља: преговори о граници авганској повољни су и биће скоријем завршени.

БИЉЕШКЕ.

(† Атанасије Герески.) У Војводини, и то у Новоме Сату, умро је 30. Марта ов. г. у 75-ој години свога живота овај велики добротвор народни, који са својијех доброчинстава, те их је учинио народу нашему у онијем крајевима, заслужује да се достојно помене и на овим странама.

Да би наши читаоци потање разабрали ко је био тај добротвор народни, ми ћемо донијети овдје његов животопис по „Орлу“ од г. 1881. Ево га:

„Атанасије Герески родио се у Черевићу, у Сријему, год. 1810-те. Отац му се звао Петар Герчић, мати Марта. Основну школу изучио је у мјесту свога рођења, а у Дуна-Фелдвару се даље спремио да може ступити као практикант у спецерајску трговину Ф. А. Штранцхофера у Бечу, гдје је иза три године дана као помоћник остао. На позив матере и брата сиђе доле, али се не могаше одважити, да се по њиховој жељи ту оженим и као трговац сједи у своме родноме мјесту. Измоливши од матере за пут 25 фор. врати се натраг у Беч, стане у спецерајску радњу Јос. Штранцхофера, брата свог бившег принципала, гдје остаде три године дана.

будућност је осигурана! Зар немаш доста посла, и зар га не ће све то више бити?... Што се пак тиче твоје среће, па што! буди философ! Срећа ће те срести, не бој се, ако не сјутра а оно до шест мјесеца!

— Али, стрико, — прихвати Стеван, — да сам ја то звање добио, могао бих вам накнадити све жртве које подносисте ради мене, од дјетињства мога... Зар сам вас мало новца стао!?...

— И то је будалаштво! — повика кочијаш насмијавши се грохотом, — тај новац твој је био! Не само да ми дужан нијесу, но ја тебе дугујем, пошто ми лијечиш бесплатно моју костоболу...

— Ја мислах, чико, да ви оставите тај ваш мучни занат за да живите мирно управ мене.

— Стани, момче, стани мало! — рече Петар тропутијем гласом. — Да оставим, рече, кацију и радице! Стани мало, прекини ми! Та то је моје уживање и мој живот! Онај дан кад ја за вазда свијем са мога сјајкера бр. 13., онај дан постаће ула у кандилу; вити ће требати да се сјаде брине веће о мени осим што ћеш ми наредити моју потоњу кошуљу, чврсту кошуљу од букевине... Рођен сам кочијаш, разумијеш ли, живио сам као кочијаш и умријећу такав... Тако ја мислим.

Стари умукну часком на настави другим гласом:

— Опростите, господин Хенриче, али ред је да напоменем моме доктору е морам да идем прихватити некога у подне. Бијасмо се упутили к дуксембурškом кварту а сад је једанаест и четврт...

— Драги стрико, — рече Стеван, — ја имам још разговора са господином Тур-Водје... Не брините се за ме но хајте гдје вас чекају.

— Па добро. Одох ја. Кад ћеш доћи да ме видиш?

— Брзо, чиче...

— Знаш што си ми обећао?... Да ћеш ме преставити некоме. Немој да заборавиш!

— Нећу заборавити, не!

— Јер, знаш, мало ми је да видих моју будућу снашицу. Не могу је од срца љубити што је нећу познати, а једва чекам да је почнем од срца љубити.

Момак се зацрвене као да ся му лице жеравицом посуо те прошапута неке нејасне ријечи.

— До виђења, дијете! Господине Хенриче, част ми је поздравити вас! — рече Петар Лорјо сједајући на свој фијакер бр. 13. За тијем завитла канцијом и затепа коњма, на одјури.

— Баш искрен и слободан човјек, чиче! — рече Хенрик сједајући за колима.

— Добричина. Ја га љубим као да ми је отац, а да су ме именовали, као што се надах, не вјерујем е га не бих склонио да живи самном, упркос што тако страсно љуби своје занимање!

Хенрик махаше главом.

— Тешко да бих успио, мој Стеване! Твој стриц рече нам да му је живот у његову послу... Али, међу нама и руком на прси, Стеване, је ли ти само е тога жао што не доби мјесто? Судећи по посљедњим ријечима старога, као да се ради о твојој женидби?

— Гади! — прошапута жалостиво момак, — боље би било рећи: снијева...

— Дакле, по свој прилици, наумљао си да се богато ожениш, а да си именовати био под-управитељем, јакше би постигао то?

— Није такс, пријатељу, женидбом не бих добио ни паре.

— Онда је нешто друго. Ти си заљубљен?

— Тако је, драги Хенриче!

— Озбиљно заљубљен?

— Љубав не може бити но озбиљна, иначе крсти се другијем именом, а ја се: часовита жеља!

— А каква је та женска коју љубиш?

— То је скромно и дивно дијете, без имања и без будућности.

— Познајем ли је одавно?

— Чуј ме, то је врло кратка и сасвим обична повијест. — Отрагу мјесец дана бих позвао да јој лијечим брата. То је момче, од прилике млађијех година, болестан јако од грудобоље. Болест ће га брзо сахрвати. Како видјех Берту, бјех опчаран њеном великом љепотом, а касније ме тронуло видјети толиком пажњом двора самртника. Мајка им је такођер бона, и то опасно, чини ми се. Она не може да помаже кћери. Јадно дјевојче коликом срчаношћу и одношћу настоји око брата! Одојети не би могла да је не сјати вареднo прелијуе... Доми се, а као да и не осјећа труд. Ја сам своје срце склонио тој јуначкој дјевојци, до мало безбратници... До мало дана остаће сама с мајком, — а мати јој, као што ти рекох, опасно је болесна; рекао бих да јој неки тајан јад поткопава живот... Синовља заслуга бјеше једино издржавање тијех двију женскијех... Кад Авељ премине а за њим госпођа Монсетіе, Берта самотна, очајана — зар не ће и она подлећи?... Хоће ли јој се милити да живи? Хоће ли то и желети?... Гдје ће она срести потребиту јој снагу?

— У љубави према теби...

— Хе, мој пријатељу, да ли ме она љуби? — Не знам, па и сумњам...

(Наставиће се.)

Не могав дуже одолети жеља да провиди и друге крајеве свијета, а нарочито радње на изворима спецерајског дјела трговине, оде у Трст. Али овдје не нађе нигдје мјеста и у свијет тога дошаде велике оскудице. Невоља му је још потпомагала жељу да се отасне даље у свијет. Пише кући брату да му пошље васош за границу, и добије га уз пропратно писмо братовљево, гдје му овај вели: иди у свијет и тражи своју срећу. Но док је чекао на васош и касније на брод, који ће га понијети морем на сувереп његовој срећи, дотле му се давно и послѣдња његова морала измаћи и Атанасије мораде претурити све оне невоље, које су послѣдица крајње оскудице. Да би морао платити бродарину до Цариграда, камо је наумио поћи, продао је један дио својих најпотребнијих ствари. За путни трошак, на издржавање, остало му бјеше само — двије крајцаре! Српски учитељ трпићански, Владисављевић, дознавши за овако стање свога познаника, рече му, да га тако не може пустити у свијет. Он одведе Атанасија старатељу српске цркве св. Спиридона, трговцу Вучетићу, те му овај из црквеног фонда, — из кога се сваки стран и сиромах и у оскудици Србин помагао, — позајми шест шпанолских талира, рекавши му: ако вам Бог помогне, ваћете вратити.

На броду га савјетоваше капетан да не остане у Цариграду, већ да иде даље с њиме у Русију. Атанасије на почетку пристане на то и капетан га одведе одведе бесплатно у Одесу.

Ни у Одеси не бјеше Атанасију лако доћи до заслуге. Поред све препоруке, коју је од трпићанског учитеља донио собом одеском трговцу Лучићу, не могаше нигдје наћи зараде. Лучић му већ бјеше савјетовао, да иде од куда је и дошао. Али се Атанасије случајно упозна овдје са књиговођом трговачке фирме Ризнића. Овај га препоручи поглавици те фирме, који га за неко вријеме придржи у своме дому, док касније му нађе мјесто у фирми Straza Manifeturii — гдје је Атанасије радећи неуморно и обазриво пробавио шест пуних година. У брзо је својом свестраном честитошћу стекао толико повјерење у шефа ове фирме, да га је овај увијек водио собом по својим трговачким путовањима у Француску и Швајцарску.

Овдје је Атанасије толико уштедио и стекао повјерења у трговачком свијету, да је на послѣтку сам могао отпочети самосталну радњу, па тако отвори најприје трговину с дуваном и једну фабрику, а послије и спецерајску радњу.

Радећи скоро пуних 50 година ту, он не само да бјеше одликован разним трећанским почастама, него га у току од 16 година и сама држава одликова: сребрном медаљом св. Станислава I. реда, златном медаљом св. Аве, и златном медаљом св. Владимира.

И као год што није у уживању свога тамошњег положаја заборавио за свој народ, тако исто није сметнуо с ума ни свој дуг трпићанској цркви св. Спиридона. Врхо га је поштено и вишеструко уз богато уздарје неким златом везених црквених утвари, у знак своје захвалности, давши уједно и том мјесту један од многих доказа своје познате побожности и честитости.

Не може нам се на ино, а да овдје не изнесемо на видик неколико редака из једнога писма од руке Герескове, који предвиђу давним осјећајима и нежном љубављу према своју постојбини, према своме народу.

Гереска вели: »Рођен од матере српске у српскоі Черевићу у православном Срјему, премда сам кајеће ново отечество нашао у једновјерној Русији у Граду Одеси, нијесам могао милу своју колијевку заборавити нити сам се могао искључити из милог рода, народа српског, него сам желио, да ме кости мати земља примила, и послије смрти живјета у народу, у ком сам се родио и спомињата с усрдијем, и земља, у којој сам сунце прво пут угледао, послужита; по вољи налазим да је Србима народ свој лијепе благо и бити примјером унуцима и праунуцима српским, да род свој више свега љубе и његово добро и славу сваким могућим стањем да потпомажу — за то сам закључио једну част свога имања правијети на олтар народне просвјете и духовнога развитка младежи српске«....

Овој родољубивој замисли својој дао је живота честити Гереска овим чином:

Основно писмо.

1. Ја потписани завјештавам 20.000 руских рубаља, словом двадесет хиљада руских рубаља*) на оснивање конвикта који ће се по моме имену звати: »Атанасеум Гереска«.

Тај конвикт има да се подигне за српску православну гимназију новосадску у коме ће се изграђивати добри и способни ученици српске народности и православне вјере.

2. Овај мој завјештај од 20.000 рубаља има да сачињава неприкосновени фонд тако, да се само камата отуда на циљ конвикта троши.

3. Умољавам високославни Патронат српске велике гимназије новосадске, да прими ову моју фундацију на самостално руковање и да засебно о тој фундацији рачун води.

4. Умољавам да свагдашња професорска колегија српске велике гимназије новосадске, бира питомце за Атанасеум и да води надзор над питомцима у конвикту.

5. Ако би временом ма из каквих узрока српска велика гимназија у Новом Саду престала, има се овај фонд под истим именом предати управи српских народних фондова у Сријемским Карловцима, да од интереса издаје ручне стипендије добрим и сиромашним ученицима српске народности и православне вјере у овој држави«.

Слѣдујући тако примјеру неумрлога Саве Текелије ево како дивни старац смјерно приказује велики дар свој:

»Од младости своје желио сам и Бога молио — рече предајући задужбину своју — да ми подари здравља и живота, и даде да узмогу учинити добра свом милом народу!

»И Бог милостиви услиша ми молитву и благослови труд мој — и ево ћу да учиним колико могу за овај мах!«

На самрти сјетивши се осим тога својих сродника, расположио је својим заостали имањем овако:

Кућу у Новом Саду под бр. 1884 оставио је, да се из њезиних прихода потпомаже сиротиња, која није са своје кривице, већ услијед злих прилика пострадала.

Српској православној општини у Черевићу оставио је 5000 форината као фонд за српску православну вјероисповједну женску школу.

Половину заостаног још иметка оставио је на фонд више дјевојачке школе у Новом Саду и то тако да се приходи од половине тога фонда могу одмах трошити на издржавање те школе, а прихода друге половине да се капитализирају до 25.000 форината, па онда сви приходи да се могу трошити.

Другу половину од тог заостаног још иметка завјештао је »Матици Српској« у Новом Саду као »фонд Атанасија Герескога«. Из тога се фонда имају да награђују дјела српских књижевника, па и сами сироти срп. књижевници да се из њега издржавају. Матица није дужна ником давати рачуна о том фонду. Ако би ова престала, онда управа тог фонда прелази у руке српских народних фондова.

Слава му и вјечан спомен!

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

Преузвишени г. ђенерал Сергије Ивановић Маљцов, из Одесе, послао је министарству просвјете 200 комада карте »Разселење Славена у IX. вијеку« да се раздаје на дар црногорским школама, на што му ово министарство изјављује захвалност.

Цетиње, 26. Априла 1885.

За министра просвјете:
Марко Драговић.

ПРИЛОЗИ ЗА ЗИДАЊЕ „ЗЕТСКОГА ДОМА“.

Пречасни Дионисије Маковић, настојатељ манас. Бање, поклонио је у корист »Зетскога Дома« 50 ком. његове пјесме »Смрт и погреб срп. брд. митрополита Висарјона Љубише« и осим тога 5 фор.

(Скупљено у Црмници.)

Пододбор сеочки, у коме су чланови: г. г. Попо Митар Дабетић, Ђ. Филипов Лекић, Раде Попов Ивановић и Јоко Павићев Поповић, из општинскијех прихода свога племена послао је . . . фор. 300.—

Потања сума	„	10.021.14
Свега до сад	„	10.326.14

Исправка. У 11. бр. »Гл. Црног.« штампана су имена прилежника из Зете, али су се омакле многе штампарске погрешке, од којијех су крупније:

Тамо је речено, да је Мијат Алигрудић дао [illegible] фор., а није, него 20 ф. (Општа је сума добра). Многијех су имена изопачена, а требало је овако: Стево Попов 20 фор., Стево Илин 2 фор., (он није тамо ни споменут), Нико Станов 2 ф., Бошко Ђуретић 1 ф., Нико Шишевић 2 ф., Митро Синалов 1. ф.

Цетиње, 4. Маја 1885.

Средњиј Цетињски одбор за скупљање прилога:

Ђ. Пламенац. Јово Лешанац.
В. Вулетић.

КОРЕСПОДЕНЦИЈА.

Господину Николи Марјетићу и Читаоцима у Имотском. — Ми вам редовно шаљемо овај лист. Гдје запиње, те га не добијете, не можемо да докучимо. У опште не знамо шта се чини с нашим листом изван граница црногорских. Већ нам долијаше рекламације са свијех страна, а без икакве користи наше.

Слијепим уредништвима „Београдског Дневника“ и „Новог Београдског Дневника“, Београд. — Ми Вам овај лист редовно шаљемо, но има већ дуже времена, како нам Ваш лист не долази. Да нијесте можда одустали од примјене Вашега листа с новијем? У том случају валало би да нам натраг вратите наш лист.

Књижевни огласи.

Изишао је 16.ти број

„ЦРНОГОРКЕ“,

у којем се надази ово:

1) Божији свијет, свијетла Књагињица Марија Петровић Његош рођена на Цетињу 17. Марта 1869 Упокојила се у Петрограду 25. Априла 1885. Пјесма Ј. Сундечића.

2) „.... человѣкомъ не возможно видѣти..“ Пјесма од — З. —

3) Гете и његова народна свијест. I. Пише др. Лазо Костић.

4) Ускок Јанко. Приповијетка из црногорског живота. II. Пише С. Матавуљ.

5) Књижевне вијести. Из страних књижевности. „Народна Библиотека“ Браће Јовановића.

„Црногорка“, лист за књижевност и поуку, излази на Цетињу сваког четвртка на цијелом табаку.

Стаје за Црну Гору Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину:

На годину . . . . . 4 фор. — а. вр.
На по године . . . 2 „ — „ „
На три мјесеца . 1 „ — „ „

За све остале земље:

На годину . . 15 франака у злату
На по године . 8 „ „ „
На три мјесеца 4 франка у злату.

Претплата из Црне Горе шаље се управо „уредништву „Црногорке“ на Цетиње“.

Претплата из Аустро-Угарске (Босне и Хецеговине) нека се шаље поштанском упутницом на г. Петра Рамадановића у Котор.

Претплата из Србије нек се шаље књижари Валожића у Београд.

Из свијех тих крајева ко хоће може слати претплату и управо на уредништво „Црногорке“, али ваља само у плаћеном до Цетиња писму.

Нови претплатници могу још добити све бројеве „Црногорке“ од почетка нове године.

Цетиње, 4. Маја 1885.

Уредништво „Црногорке“.

Бр. 316.

Објава.

Пераиа Лапи, капетан црногорске трабакуле „*Душа Моја*“, дне 12. Априла о. г. путујући из Медове за Улцињ, пашао је спрам Бојане, далеко 5 миља у море, једну лондру (лађу), дулине метара $6\frac{1}{2}$, широка метара 1.19, са комадом синцира од метара 3.53 и два комада штице, све у средњем стању.

Незнајући се власник, речена је лондра предата поморској кнјаж. власти у Улцињ — на расположење онога, ко се с доказима пријави да је његова, и биће му предата кад плати трошкове и остало по прописима поморских закона.

Цетиње, 4. Маја 1885.

Канцеларија.
Поморског одјељења.

(1—3)

ОГЛАС.

МАЈКА ТРАЖИ СИНА.

Перуша (Петар) Вуков Калуђеровић из Загарача, Црногорац, отпутовао је искрај пижелетписате своје мајке за Србију. Он је имао тада својих 17 година; а од када је отпутовао има 19 година; дакле, сада ће имати 36 година. У Крагујевцу се бавио двије и по године одатле је отпутовао у Мацареку, гдје је становао 7 година. Да ли је отпутовао одатле даље — не знам; јер ево десет година како немам никаква гласа од њега. Мајка, брат и сестре желе чути је ли гдје жив.

Цетиње, 11. Априла 1885.

Његова мајка:
Милица Вукова.

Објава.

Кућа Николе Вукова Загарчанина изишла је на продају, за измиру његових дугова. Кућа је на под, има на горњем спрату 4 камаре, а на доњем спрату 2 бутиге и двије кужине. Кућа је раздијељена по средини са портиком, и постоји на лијепом мјесту у главној улици, има своју авлију и у њој једну малу живу воду, бистијерну.

Ко би је желио купити, нека се пријави у потписату управу до на дан 1. Јулија т. г. кад ће се пета продати и потписати ономе ко највише за њу буде дао.

Цетиње, 3. Априла 1885.

Управитељ вароши Цетиња:
Ђ. ВУКОТИЋ.

ОГЛАСИ.

Лијечење Радикално

И БРЗО

свијех

БОЛЕСТИ нервозних,

ЕПИЛЕПТИЧНИХ И ТАЈНИХ

по мојој сопственој методи.

Награда се не тражи напријед него кад болесник оздрави.

Др. проф. А. МАЛАСПИНА

члан многих учених друштава

106, Faubourg, St. Antoine 106. Paris

ЛЈЕКОВИ СЕ ДАЈУ ПРЕКО ПИСМА.

(41—52)

GRANDS MAGASINS DU

Printemps

NOUVEAUTÉS

Soieries, Lainages, Draperie, Indiennes, Modes, Robes, Confections, Vêtements pour fillettes et garçonnets, Jupons, Peignoirs, Trousseaux, Layettes, Lingerie, Corsets, Dentelles, Toiles, Mouchoirs, Blanc de coton, Rideaux, Etoffes pour Ameublements, Tapisserie, Literie, Chemises, Bonneterie, Vêtements pour Hommes, Chaussures, Parapluies, Ganterie, Châles, Cravates, Fleurs, Plumes, Passementerie, Rubans, Mercerie, Articles de Paris, Argenterie, Maroquinerie, Parfumerie, etc.

Envoi Gratis

et *Franco* du **MAGNIFIQUE ALBUM ILLUSTRÉ** contenant **500 gravures** (modèles inédits) et des **échantillons de tous les tissus**, contre demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Cie
PARIS

Expéditions dans tous les pays du monde.

Уредник и издавалац Ђоко Новаковић

Државна штампарија.